Neuvoston 3 päivänä helmikuuta 2003 vahvistama

YHTEINEN KANTA (EY) N:o 9/2003

Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o .../2003/EY annettu ..., tekemiseksi energia-alan toimien monivuotisesta ohjelmasta "Älykäs energiahuolto Euroopassa" (2003–2006)

(2003/C 64 E/03)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 175 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ([1]),

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([2]),

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ([3]),

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ([4]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Luonnonvaroihin, joiden harkittu ja järkevä käyttö asetetaan tavoitteeksi perustamissopimuksen 174 artiklassa, kuuluvat uusiutuvien energialähteiden lisäksi öljy, maakaasu ja kiinteät polttoaineet, jotka ovat keskeisiä energialähteitä mutta myös pääasiallisia hiilidioksidipäästöjen lähteitä. Sellaisten toimenpiteiden edistäminen kansainvälisellä tasolla, joilla puututaan alueellisiin tai maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin, on yksi mainitussa artiklassa asetetuista tavoitteista.

(2) Göteborgissa 15 ja 16 päivänä kesäkuuta 2001 kokoontuneelle Eurooppa-neuvostolle esitetyssä komission tiedonannossa "Kestävä kehitys Euroopassa paremman maailman vuoksi: Kestävää kehitystä koskeva Euroopan unionin strategia" mainitaan kestävän kehityksen pääasiallisina esteinä kasvihuonekaasupäästöt ja liikenteestä johtuvat ympäristöhaitat. Näihin esteisiin puuttumiseksi yhteisön politiikassa on omaksuttava uusi lähestymistapa ja pyrittävä lähentämään suhteita kansalaisiin ja yrityksiin kulutus- ja investointitottumusten muuttamiseksi.

(3) Göteborgin Eurooppa-neuvosto vahvisti uuden kestävän kehityksen strategian ja lisäsi ympäristöulottuvuuden työllisyyttä, talousuudistuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta koskevaan Lissabonin prosessiin.

(4) Energiatehokkuus ja uusiutuvien energialähteiden käyttö ovat tärkeä osa niitä toimenpiteitä, jotka tarvitaan Kioton pöytäkirjan vaatimusten noudattamiseksi ja jotka esitetään eurooppalaisessa ilmastonmuutosohjelmassa (ECCP). Eri puolilla Eurooppaa ja muualla maailmassa havaitut fysikaaliset muutokset korostavat tarvetta ryhtyä pikaisiin toimenpiteisiin.

(5) Vihreässä kirjassa "Energiahuoltostrategia Euroopalle" todetaan, että Euroopan unionin riippuvuus sen alueen ulkopuolisista energialähteistä saattaa seuraavien 20–30 vuoden kuluessa kasvaa nykyisestä 50 prosentista 70 prosenttiin, ja korostetaan tarvetta tasapainottaa tarjontaan liittyvää politiikkaa selkeillä kysyntään liittyvää politiikkaa edistävillä toimilla, peräänkuulutetaan todellista muutosta kuluttajien käyttäytymisessä kysynnän suuntaamiseksi hallitumpaan ja ympäristöä säästävämpään kulutukseen erityisesti liikenne- ja kuljetusalalla ja rakennusalalla ja peräänkuulutetaan lisäksi sitä, että energian tarjonnan suhteen etusijalle asetetaan uusien ja uusiutuvien energialähteiden käytön kehittäminen, jotta voitaisiin vastata ilmaston lämpenemisen asettamaan haasteeseen.

(6) Euroopan parlamentin vihreästä kirjasta "Energiahuoltostrategia Euroopalle" ([5]) antamassa päätöslauselmassa yksilöidään energiatehokkuus ja säästöt ensisijaisiksi tavoitteiksi. Siinä kehotetaan edistämään "älykästä" energiankäyttöä, jonka avulla Euroopasta tehdään maailman energiatehokkain talous.

(7) Komission tiedonannon "Toimintasuunnitelma energiatehokkuuden parantamiseksi Euroopan yhteisössä" mukaan energiatehokkuutta on parannettava yhdellä ylimääräisellä prosenttiyksiköllä vuosittain sen 0,6 prosentin lisäksi, joka vastaa kymmenen viimeksi kuluneen vuoden aikana todettua kehitystä. Jos tämä tavoite saavutetaan, vuoteen 2010 mennessä voidaan hyödyntää kaksi kolmasosaa toteutettavissa olevista energiansäästömahdollisuuksista, jotka arvioidaan 18 prosentiksi kokonaiskulutuksesta. Toimintasuunnitelmassa ehdotetaan lainsäädäntö- ja tukitoimenpiteitä. Toimintasuunnitelman täytäntöönpano edellyttää myös tehokkaiden seurantajärjestelmien käyttöönottoa.

([1]) EYVL C 203 E, 27.8.2002, s. 47.

([2]) Lausunto annettu 18. syyskuuta 2002 (EUVL C 61, 14.3.2003, s. 38).

([3]) Lausunto annettu 20. marraskuuta 2002 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

([4]) Euroopan parlamentin lausunto, annettu 20. marraskuuta 2002 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 3 päivänä helmikuuta 2003 ja Euroopan parlamentin päätös, tehty ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

([5]) EYVL C 140 E, 13.6.2002, s. 543.

(8) Komission tiedonannossa ”Tulevaisuuden energia: uusiutuvat energialähteet – Yhteisön strategiaa ja toimintasuunnitelmaa koskeva valkoinen kirja” asetetaan alustavaksi tavoitteeksi, että uusiutuvista energialähteistä tuotettavan energian osuuden on vuoteen 2010 mennessä oltava 12 prosenttia yhteisön sisäisestä bruttokulutuksesta. Neuvosto on uusiutuvista energialähteistä 8 päivänä kesäkuuta 1998 antamassaan päätöslauselmassa ([1]) ja Euroopan parlamentti valkoisesta kirjasta antamassaan mietinnössä korostaneet, että yhteisössä on lisättävä merkittävästi ja tuettava uusiutuvien energialähteiden käyttöä, ja vahvistaneet komission ehdottaman strategian ja toimintasuunnitelman kaikilta osin, mukaan luettuna uusiutuvien energialähteiden käytön tukiohjelmien tehostaminen. Toimintasuunnitelmaan sisältyy toimenpiteitä, joilla tuetaan uusiutuvien energialähteiden käytön edistämistä ja kehittämistä. Uusiutuvia energialähteitä koskevan yhteisön strategian ja toimintasuunnitelman (1998–2000) täytäntöönpanoa koskevassa komission tiedonannossa todetaan saavutettu edistyminen mutta korostetaan, että tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan edelleen yhteisön ja kansallisen tason toimia, kuten uusia lainsäädäntötoimenpiteitä, joilla tuetaan uusien energialähteiden käyttöä ja sen edistämistä.

(9) Sähköntuotannon edistämisestä uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön sisämarkkinoilla 27 päivänä syyskuuta 2001 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/77/EY ([2]) jäsenvaltioita vaaditaan asettamaan ohjeelliset kansalliset tavoitteet, jotka ovat yhdenmukaisia yhteisön ohjeellisen kokonaistavoitteen kanssa, joka on 12 prosenttia kotimaisesta bruttoenergiankulutuksesta vuoteen 2010 mennessä, sekä erityisesti ohjeellisen osuuden kanssa, jonka mukaan 22,1 prosentin yhteisön kokonaissähkönkulutuksesta on vuoteen 2010 mennessä oltava uusiutuvista energialähteistä tuotettua sähköä.

(10) Uusiutuvien energianlähteiden käytöstä AKT-valtioissa 1 päivänä marraskuuta 2001 hyväksytyssä AKT:n ja EU:n yhteisen parlamentaarisen edustajakokouksen päätöslauselmassa ([3]) kehotetaan ”komissiota toteuttamaan kestävää energianhuoltoa erityisesti hyödyntämällä energiatehokkuutta ja uusiutuvia energianlähteitä, jotka ovat sen kehitys- ja yhteistyöpolitiikan uuden strategian ensisijainen toiminnanala”.

(11) Kestävän kehityksen huippukokouksessa 2 päivänä syyskuuta 2002 hyväksytyssä lopullisessa toimeenpanosuunnitelmassa velvoitettiin allekirjoittajavaltiot, Euroopan unioni mukaan luettuna, ryhtymään ponnisteluihin

— uusiutuvien energialähteiden osuuden lisäämiseksi tuntuvasti energiantuotannossa,

— yhtäläisten toimintaedellytysten luomiseksi uusiutuville energialähteille muihin energialähteisiin nähden,

— uusiutuvia energialähteitä, energiatehokkuutta ja puhtaampia perinteisiä polttoainetekniikoita koskevan tutkimuksen ja kehityksen edistämiseksi sekä

— taloudellisten resurssien tarjoamiseksi kehitysmaille, jotta ne voivat kehittää energiaa koskevaa asiantuntemusta, joka liittyy uusiutuviin energialähteisiin, energiatehokkuuteen ja puhtaampaan perinteiseen polttoainetekniikkaan

kestävän kehityksen saavuttamiseksi.

(12) Euroopan unionin kumppanuusaloite ”Köyhyyden poistamiseen ja kestävään kehitykseen tähtäävä energia-aloite”, joka käynnistettiin 1 päivänä syyskuuta 2002, perustuu parempaan energiatehokkuuteen ja uusiutuvien energianlähteiden kasvavaan käyttöön, ja useat kehitysmaat ja alueelliset järjestöt sekä yksityisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan järjestöt ovat jo liittyneet tähän aloitteeseen, jonka periaatteet ja strategia on esitetty komission tiedonannossa ”Energia-alan yhteistyö kehitysmaiden kanssa”.

(13) Koska monet energiatehokkuutta koskevista yhteisön toimenpiteistä, kuten sähkö- ja elektroniikkalaitteiden ja toimisto- ja viestintälaitteiden merkinnät ja valaisinten ja lämmitys- ja ilmastointilaitteiden standardointi, ei ole jäsenvaltioita sitovia, yhteisön tasolla on ryhdyttävä edistämistoimiin erityisohjelmien avulla, jotta voitaisiin luoda edellytykset kehitykselle kohti kestävien energiajärjestelmien käyttöä.

(14) Sama koskee uusiutuvien energialähteiden markkinaosuuden lisäämiseen tähtääviä yhteisön toimenpiteitä, kuten uusiutuviin energialähteisiin perustuvan energian tuottamiseen ja kuluttamiseen tarkoitettujen laitteiden standardointia.

(15) Energia-alan toimia koskevasta monivuotisesta puiteohjelmasta (1998–2002) ja siihen liittyvistä toimenpiteistä 14 päivänä joulukuuta 1998 tehty neuvoston päätös 1999/21/EY, Euratom ([4]) sekä erityisohjelmista tehdyt päätökset eli energia-alan tutkimuksia, selvityksiä, ennusteita ja muuta siihen liittyvää toimintaa koskevasta monivuotisesta ohjelmasta (1998–2002) (ETAP-ohjelma) 14 päivänä joulukuuta 1998 tehty neuvoston päätös 1999/22/EY ([5]), energia-alan kansainvälisen yhteistyön edistämistä koskevasta monivuotisesta ohjelmasta (1998–2002) (Synergy-ohjelma) 14 päivänä joulukuuta 1998 tehty neuvoston päätös 1999/23/EY ([6]), kiinteiden polttoaineiden saastutta-

([1]) EYVL C 198, 24.6.1998, s. 1.
([2]) EYVL L 283, 27.10.2001, s. 33.
([3]) EYVL C 78, 2.4.2002, s. 35.
([4]) EYVL L 7, 13.1.1999, s. 16.
([5]) EYVL L 7, 13.1.1999, s. 20.
([6]) EYVL L 7, 13.1.1999, s. 23.

matonta ja tehokasta käyttöä edistävästä monivuotisesta teknologisten toimien ohjelmasta (1998–2002) (Carnot-ohjelma) 14 päivänä joulukuuta 1998 tehty neuvoston päätös 1999/24/EY, Euratom [1], ydinalan monivuotisesta toimintaohjelmasta (1998–2002), joka koskee radioaktiivisten materiaalien kuljetusten turvallisuutta sekä ydinmateriaalivalvontaa ja teollisuusyhteistyötä TACIS-ohjelmaan tällä hetkellä osallistuvien maiden ydinlaitosten tiettyjen turvallisuusnäkökohtien edistämiseksi, (SURE-ohjelma) 14 päivänä joulukuuta 1999 tehty neuvoston päätös 1999/25/Euratom [2], monivuotisesta ohjelmasta uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseksi yhteisössä (1998–2002) (Altener-ohjelma) 28 päivänä helmikuuta 2000 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös 646/2000/EY [3] ja energiatehokkuutta edistävästä monivuotisesta ohjelmasta (1998–2002) (SAVE-ohjelma) 28 päivänä helmikuuta 2000 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös 647/2000/EY [4] lakkasivat olemasta voimassa 31 päivänä joulukuuta 2002.

(16) Päätöksen 1999/21/EY 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti komissio on teettänyt ulkopuolisilla riippumattomilla asiantuntijoilla arvion yllämainitusta puiteohjelmasta ja erityisohjelmista. Raportissaan arvioijat toteavat erityisesti ohjelmien Altener, SAVE, Synergy ja ETAP tärkeyden energiastrategian ja yhteisön kestävän kehityksen strategian toteutuksessa. Arvioijat panevat merkille näiden ohjelmien voimavarojen puutteen todellisiin tarpeisiin nähden ja ehdottavat niiden vahvistamista.

(17) Yhteisön kestävän kehityksen strategian ja puiteohjelman arviointien tulosten perusteella näyttää tarpeelliselta vahvistaa yhteisön tukea kestävää kehitystä edistävillä energiahuollon osa-alueilla kokoamalla ne yhteen ainoaan ohjelmaan ”Älykäs energiahuolto Euroopassa”, joka käsittää neljä erityistä toiminta-alaa.

(18) Uusiutuvien energialähteiden käytölle myönnetyn yhteisön tuen merkitys ja hyvät tulokset Altener-ohjelmassa kaudella 1993–2002 ovat perusteena sille, että tähän ohjelmaan sisällytetään erityinen uusiutuvia energialähteitä koskeva toiminta-ala Altener.

(19) Koska on tarpeen vahvistaa energian järkevään käyttöön myönnettävää yhteisön tukea ja SAVE-ohjelmassa saavutetut hyvät tulokset kaudella 1991–2002, tähän ohjelmaan sisällytetään erityinen energiatehokkuutta koskeva toiminta-ala SAVE.

(20) Energian käytön parantamisella liikenteen alalla, mukaan lukien polttoaineiden monipuolistaminen, on tärkeä osuus yhteisön toimissa, joilla pyritään vähentämään liikenteen kielteisiä ympäristövaikutuksia. Tästä syystä ”Älykäs energiahuolto Euroopassa” -ohjelmaan olisi sisällytettävä erityinen liikenteen energianäkökohtia koskeva toiminta-ala Steer.

(21) Uusiutuvien energialähteiden ja energiatehokkuuden aloilla yhteisössä kehitettyjen parhaiden toimintatapojen edistäminen ja siirtäminen muun muassa kehitysmaihin on yksi yhteisön kansainvälisten sitoumusten painopisteistä samoin kuin yhteistyön tehostaminen Kioton pöytäkirjan joustomekanismien käytössä. Aiemman Synergy-ohjelman toiminnan jatkamiseksi mainittujen osa-alueiden toimissa tähän ohjelmaan on syytä sisällyttää erityinen toiminta-ala Coopener, joka koskee uusiutuvien energialähteiden ja energiatehokkuuden edistämistä kansainvälisesti.

(22) Tietämyksen, hyvien toimintatapojen ja hankkeiden tulosten vaihtaminen, koordinointi ohjelman sisällä ja muiden yhteisön politiikkojen kanssa, jatkuvuus nykyisten ohjelmien suhteen, vakaat osallistumissäännöt, riittävät henkilöstövoimavarat samoin kuin nopea täytäntöönpano ovat olennaisia ”Älykäs energiahuolto Euroopassa” -ohjelman menestyksen kannalta.

(23) Miesten ja naisten tasa-arvon valtavirtaistaminen on kaikkien yhteisön ohjelmien tärkeä osatekijä ja sen vuoksi se olisi otettava huomioon ”Älykäs energiahuolto Euroopassa” -ohjelmassa.

(24) Tässä päätöksessä vahvistetaan ohjelman koko voimassaolon ajaksi rahoituspuitteet, joita budjettivallan käyttäjä pitää ensisijaisena ohjeenaan Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välillä talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja talousarviomenettelyn parantamisesta 6 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn toimielinten sopimuksen [5] 33 kohdan mukaisesti.

(25) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla toteuttaa suunniteltu ohjelman tavoitteita eli yhteisön strategian toteuttamista kestävää kehitystä edistävillä energiahuollon osa-alueilla, sillä tämä toteuttaminen edellyttää edistämistoimia ja tiedonvaihtoa kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason eri toimijoiden välisenä tiiviinä Euroopan laajuisena yhteistyönä, ja koska nämä tavoitteet voidaan näin ollen saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa tarkoitetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä päätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.

[1] EYVL L 7, 13.1.1999, s. 28.
[2] EYVL L 7, 13.1.1999, s. 31.
[3] EYVL L 79, 30.3.2000, s. 1.
[4] EYVL L 79, 30.3.2000, s. 6.
[5] EYVL C 172, 18.6.1999, s. 1.

(26) Tämän päätöksen säännökset eivät rajoita perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan eivätkä ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen soveltamista.

(27) Tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY [1] mukaisesti,

OVAT TEHNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Hyväksytään kaudeksi 2003–2006 energia-alan toimien monivuotinen ohjelma, ”Älykäs energiahuolto Euroopassa”, jäljempänä ”tämä ohjelma”.

2. Tällä ohjelmalla tuetaan energia-alan kestävää kehitystä edistämällä seuraavien yleisten tavoitteiden tasapainoista saavuttamista: energiansaannin varmuus, kilpailukyky sekä ympäristönsuojelu.

3. Lisäksi tällä ohjelmalla pyritään taloudelliseen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen sekä lisäämään kaikkien energia-alan toimien ja niihin liittyvien toimenpiteiden avoimuutta, johdonmukaisuutta ja täydentävyyttä ja siten edistämään näiden toimenpiteiden tehokasta niveltämistä yhteisön ja jäsenvaltioiden muiden politiikkojen mukaisesti toteutettaviin toimiin.

2 artikla

Tämän ohjelman erityiset tavoitteet ovat seuraavat:

a) luoda tarvittava pohja energiatehokkuuden edistämiselle, uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiselle ja energiansaannin monipuolistamiselle, liikenne mukaan lukien, kestävyyden kehittämiselle, alueiden, erityisesti syrjäisimpien alueiden ja saarten mahdollisuuksien kehittämiselle sekä näiden strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien lainsäädäntötoimenpiteiden valmistelulle,

b) kehittää tarvittavat keinot ja välineet, joita komissio ja jäsenvaltiot voivat käyttää, yhteisön ja sen jäsenvaltioiden toteuttamien toimenpiteiden vaikutusten seurantaa, tarkkailua ja arviointia varten energiatehokkuuden ja uusiutuvien energialähteiden aloilla, mukaan luettuina liikenteen energianäkökohdat,

c) edistää tehokkaita ja älykkäitä energiantuotanto- ja kulutustapoja, joilla on vankka ja kestävä perusta, lisäämällä tietoisuutta, erityisesti koulutusjärjestelmän avulla, sekä edistämällä kokemuksen ja taitotiedon vaihtoa ensisijaisten toimijoiden, yritysten ja kansalaisten keskuudessa yleensä, tukemalla toimia, joilla edistetään uuteen teknologiaan tehtäviä investointeja, ja edistämällä hyvien toimintatapojen ja parhaiden käytettävissä olevien tekniikoiden levitystä myös kansainvälisesti.

3 artikla

1. Tämä ohjelma on jaettu seuraaviin neljään erityisalaan:

a) SAVE, joka koskee energiatehokkuuden parantamista ja energian järkevää käyttöä erityisesti rakennusalalla ja teollisuudessa Steeriin kuuluvia toimia lukuun ottamatta, mukaan luettuna lainsäädäntötoimenpiteiden valmistelu ja täytäntöönpano,

b) Altener, joka koskee uusien ja uusiutuvien energialähteiden käytön edistämistä sähkön ja lämmön keskitetyssä ja hajautetussa tuotannossa sekä niiden integrointia paikallisympäristöön ja energiajärjestelmiin Steeriin kuuluvia toimia lukuun ottamatta, mukaan luettuna lainsäädäntötoimenpiteiden valmistelu ja täytäntöönpano,

c) Steer, jolla tuetaan aloitteita, jotka koskevat kaikkia liikenteen energianäkökohtia, polttoaineiden käytön monipuolistamista, uusiutuvista energialähteistä tuotettujen polttoaineiden käytön edistämistä ja energiatehokkuutta liikenteessä, mukaan luettuna lainsäädäntötoimenpiteiden valmistelu ja täytäntöönpano,

d) Coopener, jolla tuetaan aloitteita, jotka koskevat uusiutuvien energialähteiden käytön ja energiatehokkuuden edistämistä kehitysmaissa, erityisesti yhteisön yhteistyön puitteissa Afrikan, Aasian, Latinalaisen Amerikan ja Tyynenmeren alueen kehitysmaiden kanssa.

2. Ohjelmassa voidaan käynnistää ”avaintoimia” eli aloitteita, joissa yhdistetään useita edellä mainituista erityisaloista ja/tai jotka koskevat tiettyjä yhteisön painopisteitä, kuten kestävää kehitystä perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuilla syrjäisimmillä alueilla.

4 artikla

1. Ohjelmasta myönnetään yhteisön rahoitusta kullakin 3 artiklassa tarkoitetulla neljällä erityisalalla ja avaintoimia varten toimille tai hankkeille, joiden tarkoituksena on:

a) kestävän kehityksen, sisämarkkinoiden energiansaannin varmuuden, kilpailukyvyn ja ympäristönsuojelun edistäminen – mukaan luettuina standardien sekä merkintä- ja sertifiointijärjestelmien kehittäminen sekä teollisuuden ja muiden sidosryhmien kanssa tehtävät pitkän aikavälin vapaaehtoiset sitoumukset – sekä tulevaisuudentutkimus, yhteisiin analyyseihin perustuvat strategiset tutkimukset sekä markkinoiden kehityksen ja energia-alan kehityssuuntausten säännöllinen seuranta, myös tulevien lainsäädännöllisten toimenpiteiden valmistelua tai nykyisen lainsäädännön arviointia varten.

[1] EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

b) kestävien energiajärjestelmien kehittämisen edellyttämien rakenteiden ja välineiden luominen, laajentaminen tai uudelleenorganisointi, mukaan luettuina paikallinen ja alueellinen energiasuunnittelu ja -hallinto sekä riittävien rahoitustuotteiden ja markkinainstrumenttien kehittäminen,

c) kestävän energiahuollon järjestelmien ja laitteiden edistäminen niiden markkinaosuuden kasvun vauhdittamiseksi ja sellaisten investointien kannustaminen, jotka helpottavat siirtymistä tehokkaimpien teknologioiden esittelystä niiden kaupallistamiseen, mukaan luettuina parhaiden toimintatapojen ja uusien monialaisten tekniikoiden levittäminen, tiedotuskampanjat ja institutionaalisten rakenteiden luominen, jotta voitaisiin toteuttaa Kioton pöytäkirjan mukainen puhtaan kehityksen mekanismi ja yhteistoteutus,

d) tiedotus- ja koulutusrakenteiden kehittäminen, tulosten hyödyntäminen sekä taitotiedon ja parhaiden toimintatapojen edistäminen ja levitys muun muassa kaikkien kuluttajien keskuudessa, toimien ja hankkeiden tulosten levittäminen sekä yhteistyö jäsenvaltioiden kanssa verkostojen avulla yhteisön tasolla ja kansainvälisellä tasolla,

e) yhteisön aloitteiden täytäntöönpanon ja vaikutusten sekä tukitoimien seuranta,

f) ohjelmasta rahoitettavien toimien ja hankkeiden vaikutusten arviointi.

2. Tästä ohjelmasta toimille tai hankkeille 3 artiklassa tarkoitetuilla neljällä erityisalalla ja avaintoimia varten myönnettävä rahoitustuki määritellään ehdotetusta toimesta yhteisön tasolla saatavan lisäarvon mukaan, ja se riippuu sen hyödystä ja ennakoiduista vaikutuksista. Tarvittaessa ensisijaisina pidetään pieniä ja keskisuuria yrityksiä ja alueellisia tai paikallisia aloitteita.

Tuki voi olla enintään 50 prosenttia toimen tai hankkeen kokonaiskustannuksista, ja jäljelle jäävä osuus voidaan kattaa julkisella tai yksityisellä rahoituksella tai näiden yhdistelmällä. Kyseinen tuki voi kuitenkin kattaa kokonaiskustannukset tietyissä toimissa, kuten tutkimuksissa, hankkeiden tulosten levittämisessä ja muissa toimissa, joiden tarkoituksena on valmistella, täydentää ja panna täytäntöön yhteisön strategiaa ja toimenpiteitä ja arvioida niiden vaikutuksia, sekä toimenpiteissä, joita komissio ehdottaa edistääkseen kokemusten ja taitotiedon levitystä ja joiden tarkoituksena on parantaa yhteisön, kansallisten, kansainvälisten ja muiden aloitteiden keskinäistä koordinointia.

Yhteisö vastaa kaikista 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti määritellystä komission aloitteesta toteutettuihin toimiin tai hankkeisiin liittyvistä kustannuksista.

3. Komissio huolehtii siitä, että toimista ja hankkeista laadittavat kertomukset ovat saatavilla, mahdollisuuksien mukaan sähköisessä muodossa.

5 artikla

1. Tämän päätöksen tekemistä seuraavien kuuden kuukauden aikana komissio vahvistaa työohjelman kuullen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua komiteaa. Työohjelma perustuu 1 artiklan 2 kohdassa, 2 artiklassa, 3 artiklassa ja 4 artiklassa esitettyihin periaatteisiin. Se laaditaan ja päivitetään 8 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

2. Työohjelmassa määritellään yksityiskohtaisesti

a) suuntaviivat kullekin 3 artiklassa tarkoitetulle erityisalalle ja avaintoimelle, jotta 1 artiklan 2 kohdassa, 2 artiklassa, 3 artiklassa ja 4 artiklassa säädetyt erityistavoitteet ja painopisteet voidaan panna täytäntöön, ottaen huomioon lisäarvo, joka kaikista yhteisön tasolla ehdotetuista toimenpiteistä saataisiin nykyisiin toimenpiteisiin verrattuna,

b) täytäntöönpanoa koskevat järjestelyt, joissa tehdään ero komission aloitteesta ja alan ja/tai markkinoiden aloitteesta suunniteltavien toimenpiteiden välillä, sekä rahoitusta koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja osallistumistyyppi ja -säännöt,

c) valintaperusteet ja niiden soveltamissäännöt kutakin toimityyppiä varten sekä toimien ja/tai hankkeiden tulosten seurantaan ja hyödyntämiseen sovellettava menetelmä ja välineet, mukaan luettuna suoritusindikaattorien määrittely,

d) työohjelman ohjeellinen toteutusaikataulu erityisesti ehdotuspyyntöjen sisällön osalta,

e) yksityiskohtaiset säännöt, jotka koskevat koordinointia ja niveltämistä yhteisön nykyisiin politiikkoihin. Määritellään menettely, jonka mukaisesti kehitetään ja toteutetaan jäsenvaltioiden toimien kanssa koordinoituja toimia ja toimenpiteitä kestävän energiahuollon alalla. Tällä pyritään saamaan lisäarvoa verrattuna kunkin jäsenvaltion yksittäisesti toteuttamiin toimenpiteisiin. Näiden toimenpiteiden avulla voidaan luoda optimaalinen yhdistelmä yhteisön ja jäsenvaltioiden käytössä olevista erilaisista välineistä,

f) tarvittaessa toimintasäännöt, joiden tarkoituksena on edistää etäisten ja syrjäisimpien alueiden sekä saarten osallistumista ohjelmaan ja pk-yritysten osallistumista,

g) Työohjelmassa otetaan huomioon yhteisön säännöt, jotka koskevat yleisön oikeutta tutustua tietoihin, avoimuutta ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista.

6 artikla

1. Rahoitusohje tämän ohjelman toteuttamiseksi kaudeksi 2003–2006 on 190 miljoonaa euroa.

Budjettivallan käyttäjä hyväksyy vuosittaiset määrärahat rahoitusnäkymien puitteissa.

Rahoitusohjeet vahvistetaan ohjeellisesti kutakin erityisalaa varten. Tämän määrän ohjeellinen jakautuminen esitetään liitteessä. Tästä talousarvion jakautumisesta erityisalojen välillä voidaan joustaa toiminta-alojen välillä, jotta voitaisiin paremmin ottaa huomioon alan tarpeiden kehitys; jakoa voidaan muuttaa 8 artiklassa tarkoitetun komitean suostumuksella.

Euroopan parlamentti ja neuvosto tarkastelevat ennen 31 päivää joulukuuta 2004 komission ennen 30 päivää syyskuuta 2004 toimittaman kertomuksen pohjalta rahoitusohjetta mahdollisesti tarkistaakseen sitä perustamissopimuksessa määrättyjä menettelyjä noudattaen rahoitusnäkymien puitteissa ja ottaen huomioon saapuneet hakemukset.

2. Tässä ohjelmassa toteutettaville toimille myönnettävää yhteisön rahoitustukea koskevat yksityiskohtaiset säännöt vahvistetaan Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25 päivänä kesäkuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 [1] mukaisesti.

7 artikla

Komissio vastaa tämän ohjelman toteuttamisesta 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

8 artikla

1. Komissiota avustaa komitea.

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 4 ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

Päätöksen 1999/468/EY 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kolmeksi kuukaudeksi.

3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

9 artikla

1. Komissio tarkastelee vuosittain, miten tämän ohjelman sekä 3 artiklassa tarkoitettujen neljän erityisalan toimien ja avaintoimien toteuttaminen on edistynyt.

2. Ohjelman voimassaoloajan kolmantena vuonna ja joka tapauksessa ennen mahdollista myöhempää ohjelmaa koskevien ehdotusten esittämistä komissio toimittaa ulkopuolisen kokonaisarvion tähän ohjelmaan sisältyvien yhteisön toimien toteutuksesta ja tekee siitä päätelmät. Riippumattomat asiantuntijat suorittavat tämän ulkopuolisen arvion. Komissio toimittaa tätä arviota koskevat päätelmänsä Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ennen myöhemmän ohjelman laatimiseen liittyvien ehdotustensa esittämistä.

10 artikla

1. Tähän ohjelmaan voivat osallistua kaikki jäsenvaltioiden alueelle sijoittautuneet julkis- tai yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 ja 3 kohdan soveltamista.

2. Tähän ohjelmaan voivat osallistua ehdokasmaat assosiaatiota koskevissa Eurooppa-sopimuksissa, niiden lisäpöytäkirjoissa ja asianomaisten assosiaationeuvostojen päätöksissä vahvistetuin ehdoin sekä asianomaisten kahdenvälisten sopimusten nojalla.

3. Tähän ohjelmaan voivat osallistua EFTA- ja ETA-maat lisämäärärahojen turvin ja näiden maiden kanssa sovittavien menettelyjen mukaisesti.

11 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

12 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty . . .

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*

[1] EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1.

LIITE

TARPEELLISEKSI ARVIOIDUN MÄÄRÄN OHJEELLINEN JAKAUTUMINEN [1]

(miljoonaa euroa)

Toiminta-ala	(2003–2006)
1. Energiatehokkuuden ja energian järkevän käytön parantaminen	66,3
2. Uudet ja uusiutuvat energialähteet ja energiantuotannon monipuolistaminen	76
3. Liikenteen energianäkökohdat	31
4. Uusiutuvien energialähteiden käytön ja energiatehokkuuden edistäminen kansainvälisesti, erityisesti kehitysmaissa	16,7
Yhteensä	190 [1] [2] [3]

[1] Kansainvälisiin edistämistoimiin tarkoitetut määrärahat muodostavat kiinteän määrän, joka on 8,8 prosenttia ohjelman kokonaiskustannuksista.

[2] Budjettiin on odotettavissa lisärahoitusosuus vuodesta 2004 lähtien uusien jäsenvaltioiden Euroopan unioniin liittymisen myötä. Lisärahoitusosuuden arvioidaan olevan noin 50 miljoonaa euroa.

[3] Budjettivallan käyttäjä voi määrittää toimeenpanoviraston talousarvion prosenttiosuutena ohjelman kokonaismäärärahoista.

[1] Rahoituksen viitemäärät vahvistetaan ohjeellisesti erityisaloilla ”Energiatehokkuuden ja energian järkevän käytön parantaminen”, ”uudet ja uusiutuvat energialähteet ja energiantuotannon monipuolistaminen” ja ”liikenteen energianäkökohdat”. Tästä talousarvion jakautumisesta erityisalojen välillä voidaan joustaa, jotta voitaisiin paremmin ottaa huomioon alan tarpeiden kehitys.

NEUVOSTON PERUSTELUT

I JOHDANTO

1. Komissio esitti 12.4.2002 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi energia-alan toimien monivuotisesta ohjelmasta: "Euroopan älykäs energiahuolto" (2003–2006) ([1]). Ehdotus perustuu EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan 1 kohtaan.

2. Talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa ([2]) 18.9.2002 ja alueiden komitea omansa ([3]) 20.11.2002.

3. Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa ([4]) ensimmäisessä käsittelyssä 20.11.2002 ja hyväksyi 39 tarkistusta. Komissio ei esitä muutettua ehdotusta.

4. Neuvosto vahvisti 3.2.2003 yhteisen kantansa perustamissopimuksen 251 artiklan mukaisesti.

II EHDOTUKSEN TAVOITE

5. Ehdotuksen tarkoituksena on varmistaa nykyisen energia-alan toimia koskevan puiteohjelman jatkuvuus. Kyseisen ohjelman voimassaolo päättyi 31.12.2002. Ohjelmalla pyritään vahvistamaan huoltovarmuutta, torjumaan ilmastonmuutosta ja edistämään Euroopan teollisuuden kilpailukykyä neljällä jäljempänä mainitulla erityisalalla toteutettavilla toimilla:

   — energiatehokkuutta edistävä monivuotinen ohjelma Save

   — Alterner, monivuotinen ohjelma uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseksi yhteisössä

   — kaikkia liikenteen energianäkökohtia koskeva ohjelma Steer

   — Coopener-ohjelma, joka koskee uusiutuvien energialähteiden käytön ja energiatehokkuuden edistämistä yhteistyössä kehitysmaiden kanssa.

III YHTEISEN KANNAN ERITTELY

6. **Yleiset huomautukset**

   a) *Euroopan parlamentin 39 tarkistuksesta:*

      — Neuvosto hyväksyi seuraavat 22 tarkistusta:

         — kokonaan 3–7, 11, 13, 14, 18, 21, 22, 27 ja 34

         — osittain ja/tai periaatteessa: 1, 2, 15, 19, 20, 23, 26, 28, 30

      — Se hylkäsi seuraavat 17 tarkistusta: 8–10, 16, 17, 24, 25, 29, 31–33, 35, 37–41 asiasisällön ja/tai muodon perusteella.

   b) Neuvosto sisällytti *komission ehdotukseen* eräitä muita (asiasisältöä ja muotoa koskevia) muutoksia, joita tarkastellaan jäljempänä.

      Komissio hyväksyi kaikki ehdotukseensa tehdyt muutokset.

7. **Yksityiskohtaiset huomautukset**

   c) **Tärkeimmät** neuvoston päätösehdotukseen tekemät **muutokset** koskevat ohjelman toteuttamiseen tarkoitettua *ohjeellista rahoitusmäärää*: Neuvosto katsoo, että 190 miljoonan euron rahoitusmäärä on asianmukainen. Tämä muutos on otettu huomioon 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa sekä liitteessä, jossa annetaan neljää erityisalaa koskevan talousarvion alustava erittely uuden ohjeellisen rahoitusmäärän pohjalta.

([1]) EYVL C 203 E, 27.8.2002, s. 47.

([2]) EUVL C 61, 14.3.2003, s. 38.

([3]) Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

([4]) Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

Tietyn joustavuuden mahdollistamiseksi edellä mainitun ohjeellisen määrän osalta neuvosto sisällytti lisäksi 6 artiklan 1 kohdan kolmanteen alakohtaan *tarkistuslausekkeen*, joka mahdollistaa sen, että ohjelman talousarviota voidaan tarkistaa ohjelman ensimmäisen osan päätyttyä sen kertomuksen pohjalta, joka komission on määrä laatia vuoden 2004 loppuun mennessä.

d) **Muut muutokset** koskevat erityisesti seuraavia seikkoja:

— 3 artiklan 1 kohdan d alakohta, jossa täsmennetään tietyt *kehitysmaaryhmät* ottaen huomioon niiden osallistuminen Coopener-ohjelmaan (ks. tark. 18).

— 3 artiklan 2 kohta: Tässä yhteydessä sekä monissa muissa kohdissa (4 artiklan 1 ja 2 kohta, 5 artiklan 2 kohdan a alakohta) neuvosto on selventänyt neljän erityisalan ja niin sanottujen *avaintoimien* välistä suhdetta tehdäkseen selväksi, että sekä yhtä alaa koskevia että useita aloja yhdistäviä toimia (*avaintoimet*) voidaan rahoittaa "Euroopan älykäs energiahuolto" -ohjelmasta (ks. tark. 19).

— 4 artiklan 1 kohta, jossa neuvosto katsoi aiheelliseksi, että komission ehdottaman toimien ja hankkeiden tavoitteita koskevan sanamuodon lisäksi viitataan kestävän energiakehityksen rakenteiden ja välineiden *uudelleenorganisointiin* (b alakohdassa), *parhaitten toimintatapojen ja uusien monialaisten tekniikoiden levittämiseen* (c alakohdassa) ja *toimien ja hankkeiden tulosten levittämiseen* (d alakohdassa, ks. tark. 23).

— 4 artiklan 3 kohta (uusi): Neuvosto katsoo, että toimia ja hankkeita *koskevien raporttien saatavuus* on hyödyllistä ja tarkoituksenmukaista, ja on tästä syystä lisännyt tämän uuden kohdan (ks. tark. 23).

— 9 artiklan 2 kohta: Neuvosto piti hyödyllisenä sitä, että tämä kohta muotoillaan uudelleen sen selventämiseksi, että ennen myöhempää ohjelmaa koskevien ehdotusten esittämistä komission on toimitettava ulkopuolinen itsenäisten asiantuntijoiden suorittama arvio "Euroopan älykäs energiahuolto" -ohjelman täytäntöönpanosta ja tehtävä sitä koskevat päätelmät.

— 10 artiklan 2 kohta: Neuvosto on muotoillut kohdan uudelleen sen selventämiseksi, että kaikkia ehdokasmaita kohdellaan yhtäläisesti "Euroopan älykäs energiahuolto" -ohjelmaan osallistumisen osalta.

IV **YHTEENVETO**

Neuvosto uskoo, että yhteinen kanta vastaa suurelta osin useimpia Euroopan parlamentin ilmaisemia asiasisältöä koskevia toiveita ja että se edistää huoltovarmuuden, kilpailukyvyn ja ympäristönsuojelun tasapainoista toteuttamista.